

საზოგადოებისათვის, ყველას შეეძლო თურმე თავისუფლად შესულიყო, ესერიანა და სუფთა ჰაერი ეგემა. მან-საკუთრებით ბავშვები თავის ძიძვებითა და გამღლებით მუდამ ამ ბაღში ატარებდნენ თურმე მაშინ დროს, აქ დარბობდნენ, აქ პოულობდნენ საღ ჰაერს.

ახლა ეს ვრცელი ბაღი, როგორც მოგვხსენებთ, დაკეტილია, არაფისთვის აღარ არის საჭირო. ჩვენის აზრით, ურიგო არ იქნება ჩვენი ქალაქის თვით-მმართველობამ იშუამავლოს მთავარ-მმართველის თანამდებობის დროებით აღმასრულებლის თ. ლ. ი. მელიქოვის წინაშე, რომ სასახლის ბაღი, სულ თუ არა, ნახევარი მანც თავის პატრონს, ესე იგი ქალაქს, დაუბრუნონ, რათა გაიღოს ის საზოგადოებისთვის, ხალხისთვის.

მაშასადამე საჭიროა მხოლოდ, რომ ბაღის დაბრუნება ითხოვონ ქალაქის წარმომადგენლებმა...

აქაკი წერილის სიტყვა

წარმოქმნილი 21 ენკენისთვის ახსენებთ გასართულს ქართულ წარმადგენსაჲ.

„ბატონებო!

„საქართველოს ისტორიაში და აგრეთვე მის ზღაპრებისა და ზეპირ-გადმოცემებში ჩვენ ეხედავთ დიდს მზავსებას საქართველოსა და პრომეთეოსის ბედის შუა... იმ პრომეთეოსისა, რომელიც ძვეკასიის მთებზედ იყო მიჯაჭვული და რომელსაც ყოველი კუთხე ჩვენის ქვეყნისა და ყოველი ქართველი ამირანათ უწოდებს.—

„შსსოვარ დროთაგანვე აუარებელი გუნდი ბარბაროზთა, პრომეთეოსის შეე-ყორანივით, გულ-ღვირძისა ჰგლეჯდნენ საქართველოს, ჰფლეთდნენ თუ აქ, თუ იქა, მაგრამ იმას მანც

დრები. შენი ცოლის, შენი შვილების გულისთვის.

— არ შემოდინან.
— ლმერთო, ლმერთო! შენ დააკლ იმას რომელიმე სხეული და ცოცხალი-კი შეინახე! წარმოსთქვა მზალვემ და დაიწყო გულ-მხურვა-ლეთ ლოცვა, რომლის დროსაც მღულარებით იბანებოდა.

სეიმონს ჩქარა გული მოულობო ამ სურათმა.

— ბავი ბოროტი იყო და ბოროტათ გაიარა იმისმა დღეებმა, წყნარათ დაიწყო სეიმონმა.— მე იმის სისხლი არც-კი უნდა მომეძებნა, მაგრამ ჩვენი მთის ჩვეულება მოითხოვს, რომ სისხლი არ შევარჩინო. მღვუჯა რომ მკედარი იყოს, მაშინ იმის გვარიდგან უნდა მომეკლა ვინმე. მხლა მე შენ გაძლევ სიტყვას, რომ უკანასკნელს საშუალებას ვინმარებ და სისხლს აღარ დავდრი. მე შევეყრი სამების სამჯგო-ში თემობას და რასაც ხალხი გადასწყვეტს დავმორჩილდები.

თუმცა ამ გვართ სისხლის გარ-

სიცოცხლე არ გაჰქრობია! — მასდლო და გასდლო, (აქ მე ჩვენის ზღაპრების სიტყვას ვიმეორებ), ცხრა თავიანდე-კაყვიით კი არა, იმან, როგორც ორბმა ცეცხლისა და ფერფლისა-გან ახალ-საცხოვრებლად წმინდათ, გაბრძმედულად, გამოსულმა.

„იმედია, ჩვენს წარსულზედ, მომავალი უფრო მეტს შეგვატყობინებს აწმყოზედ... საეჭვო აღარ არის, რომ მრავალ-გვარად ტანჯულ—ძვეკასიის, ანუ, სულ ერთია ესტყვით, მისის უპირველესის და უწარჩინებულის ხალხის, ქართველების, ცხოვრებაში ბევრი სხვა-და-სხვა დროები ჰყოფილა, ღირსი სამეცნიეროდ შესწავლისა და საჭირო არათუ მარტო ძვეკასიისა და საქართველოსა, თვით მსოფლიო ისტორიისათვისაც.— მაგრამ ის ნიშნები და ის ნაშთები ჯერ ღარიბათ არიან ნანგრევებში ჩამარხული და მიბნელებული.

„მეცნიერნო! დღეს თქვენ მოსულხართ მისთვის, რომ გასჩხრიკოთ ნანგრევები, ამოიღოთ იქიდან ის ნაშთები და ზე-მიჰფინოთ მათ შუქი მეცნიერებისა!

„ღიღია თქვენი ეს ღვაწლი, მაგრამ მაგაზედ ნაკლები არაა ჩვენი მადლობა!.. მარტო ამითაც, ამ ერთითაც არ თავდება თქვენ, სამახურრი:

„თქვენ დღეს მაგალითს აძლევთ სხვებს, რომ იმათაც შეისწავლონ და გამოიკვლიონ ჩვენი აწმყო ისეთივე გულის-მოდგინებით და სიყვარულით, როგორათათ თქვენ იმკვლევთ წასრულს. და ეს აუცილებლად საჭირო არის, დღეს, თითქმის გამოუშვლევლისა და უცნობის ჩვენის ქვეყნისათვის. ამის დასამტკიცებლად შორს აღარ წავალ მაგალითის საძებრათ: გამოჩენილმა ორიენტალისტმა, რომელმაც ისიც კი იცო, თუ სად და რომელ კუთხეზედ აზიისა როგორი ქვა რად ადგია და რა

დაწყვეტა მოხდებოდა ხოლმე მთაში, მაგრამ ეს ისეთი ძნელი საქმე იყო, იმდენი შუა-კაცებისა და ხეწნის შემდეგ მოხდებოდა, რომ ერთი წელიწადი მანც გაივლიდა და სეიმონ-კი, ის სეიმონ, რომელიც იმავე მთის ჩვეულებაში იყო გაზდილი, ერთბაშათ ასე ჩქარა მორჩილდებოდა მღვუჯას შერიგებას. რასაკვირველია, ამის მიზეზი იყო იმის გულ-კეთილობა და კუყის გამჭრიახობა, მაგრამ მაგის სიკვდილს უფრო ღვთის სამართლიანს რისხვას აწერდა და მღვუჯას-კი ღვთის სურვილის აღმასრულებელს იარაღათ უყურებდა.

როდესაც ესენი ამ მდებარეობაში იყვნენ, როდესაც სეიმონის მტრის შეუბრალებელი გული, თითქმის დამონებოდა მზალვეს ცრემლებს, ამ დროს შიმშარიანთ კარს, ნინიას სახლის დერეფანში იწვა ერთი ავათ-მყოფი და თავ-დავიწყებაში რაღაცას ბოდავდა. იმისი შეხვეული თავი, ფერ-მკრთალი სახე ადვილათ დავარწმუნებდათ, რომ ეს კაცი დაჭრილი უნდა ყოფილიყო.

გვარის წარწერით... რომელმაც ამ დღეებში დაგვიტყვა, რომ მეშვიდე საუკუნეში ერთს მცხეთას დამირხულ ურიას „ბურკი ერქვა და არა ბურკი... ამ მეცნიერმა არცის—რა არის, ან სად არის საქართველო და სომხების ძველ-დიდების ნაშთს ითვლისში ეძებს *).

„შას მე პატივ-ცემულს პროფესორისა და ან სხვების სასაყვედუროთ კი არა, ისე მოგახსენებთ ჩემის სიტყვის დასამტკიცებლად.

„ღახ, ბატონებო, ეს ასეა და შესწავლაც საჭიროა... იმედია აწ მაინც აღარ დარჩება თქვენი პირველი მაგალითი მიუბაძვათ და ამისთვის თქვენ ორ-გვარად სიკეთის მომძნათ, გიძღვნით ორკეც მადლობას! მისურვებთ თქვენის სამეცნიეროს წარმატებას საზოგადოთ და კერძოთ თვითოვეულს თქვენგანს საბედნიეროთ გზას ვულოცავთ.—

ახალი ამბები.

დღევანდელს ვახეთში იბეჭდება სამტრედიდამ მიღებული ტელეგრაფი, რომ სოფ. ძულაში უნახავთ 15 წლის ყმაწვილი ხელ-ფეხ შეკრული ეგდო ებრაელების უბანშიო.

ამ ამბავისაგან, უეჭველია, ახლაც ასე აყაყანებული და აღელვებული იქნება ჩვენი ხალხი, როგორც ყოველთვის ამ გვარს შემთხვევებში.— ძიდე უწვალებიან ურიებს შრისტიანო! დაიწყებენ ყვირილს იკრეთის ერთის მხრიდამ მეოცმდინ.

ჩვენ კი დარწმუნებული ვართ, რომ როცა ამ საქმეს გამოიძიებენ, ესეც ისე გათავდება, როგორ სხვა ამ გვარი საქმეები: გამოიძიება ვერაფერს ვერ დაამტკიცებს და ცუდ-

*) შრატყსარ ზვალსონს თვით-ღისი სამხეთი ეკარა და ეს აზრი სადიღზე წარმოსთქვა.

— მზალვე! მზალვე! საშინელის ხმით წამოიძახა იმან და წამოიწვია.

მოხუცებული მთელის დედაკაცი, რომელიც აქამდინ თავით უჯდა, თხილის შტოთი მოუხვენარს ბუზებს უგერებდა, ეხლა მისწვდა და მიაწვინა ისევე. ავათმყოფი დამორჩილდა მოხუცს, რადგანაც მეტის სისუსტისაგან ბრძოლა ვეღარ შესძლო. ავათმყოფი გადაესვენა საგებელზედ და ცოტა ხანს მიიშუბდა. დედა-კი რაღაცა წარმოუთქმელის მწუხარებით დიდ-ხანს დაჰყურებდა იმას. ბოლოს თვალები თითქმის გაუბრწყინდა და კილოზედ მარგალიტის მარცვალივით გადმოეკიდა ცრემლი. მადმოვარდა ის, იმას მოჰყვა მეორე, მეორეს მესამე და დაუწყო ნაკადულსაგით დენა.

ამ ბებერს მოაგონდა თავისი შვილი, რომელიც ამ რამდენიმე ხნის წინათ, მტრის უსამართლო ხელს გაეციებინა და გაეციებინა ისე, რომ დედის ხელი ვერც-კი მიჰკარებოდა თვალების დასახუტათ.

რამდენათაც ეს მოხუცი მეტს უყუ-

უბრალო სიძულვილი და განხეთქილება ქრასტიანებსა და ურიებს— შუაკი მოიმატებს.

* *

ამ დღეებში გამოვიდა ერთად ივლისისა და აგვასტოს წიგნი ყურნალის „იმედისა,“ რომელიც შემდეგ სტატიებს შეიცავს:

„ზარდასახლებულები, მოთხრობა დ. მართველი შეილისა; „ჩვენი სახლობის ამბავი, ლექსი დ. ჭრელა-შვილისა; „სოფია“ ვოდველი ა. თ.—სა; „მილიციონერი,“ ლექსი ბ. ჭრელა-შვილისა; „შიკრიკი“—ზობრონ ლიხელისა; „საქართველოს მოკლე მათიანე“—მოსე ჯანაშვილისა; ძორგესპონდენციები: სურამ-ხაშური-დამ და ზუგდიდი-დამ (ჭინჭარაძისა და პ. მხედარისა); საყვედური, ლექსი ბ. ზ.—ძისა; „რა-გინდა-რა“—ზობრონ ლიხელისა; შუ. ი. ზოგება-შვილის უმეტრების ამაყობა—ზადამელიისა; —ახალი წიგნები—მლისა; პოლიტიკა—პრადელისა და განცხადება.

* *

ნახევნიდამ იწერებინ, რომ ამთვის 11-ს დიდის მეთორმეტე საათზე ისეთი მიწის-ძვრა ყოფილა სამჯერ, რომ ფეხზე მდგომი ხალხი წაქცეულა და ზოგიერთი სახლების კედლები გაზარულა.

ლენხუმიდამ ვწერენ, რომ ამ უკანასკნელ დროს იქაური გლეხობა ცდილობს თავიანთ ნაბატონრები-საგან მამოლის შესყიდვას. მრთს თვეში, სხვათა შორის, ოცმა საბატონო გლეხმა დაიხსნა მამულითა და მალე-კიდევ სხვებიც ამათ მაგალითით აპირებენ საკუთრებად ადგილ-მამულის შეძენას. ამ საქმეში ადგილობრივ მოპრიგებელ შუამავალს (მიროვი პოსრენიკს) ბ. ღიმ. ბაქრაძეს დიდი წვაწლი მიუძღვისო, ის ურჩევს გლეხებს მამულების შეყიდვას და ბატონ-ყმობის დამოკიდებულებას სამუდამოდ მოსპობსაო.

რებდა დაჭრილს ვაჟკაცს, იმდენათ მეტის მზრუნველობით ეკიდებოდა იმას.

რასაკვირველია, მკითხველები მიხვდებოდნენ, რომ ეს დაჭრილი მღვუჯა უნდა ყოფილიყო და იმის მომელოცი ერთი გულკეთილი მთელის დედაკაცთაგანი.

ცოტა ხანს კიდევ ისე მისუსტებული იწვა მღვუჯა და მემრე წყნარა გაახილა თვალები.

— სადა ვარ, რა ამბავია? იკითხა იმან დასუსტებულის ხმით და დაუწყო მოხუცებულს დედაკაცს ყურება.

— ნინიასასა ხარ, შე ბედ-შავო, ნინიასასა! შასახუა მოხუცმა.

— ნინიასასა? მანკვირვებით წარმოსთქვა იმან და მემრე დაუმატა: — მინ ნინია არის? ან რაი მინდა აქა?

— მაყუხდი, გაყუხდი! ექიმმა თქვა ლაპარაკი გაწყენსო.

— მაშ ავათა ვარ?... ჰო, მეც არ მკვირდა ასე ღონე რამ წამართვა-

„დროების“ კორესპონდენცია

პერიოდი, 21 სექტემბერს. დღეს მთელი ზემო-მხრეთის მცხოვრებლები არიან დიდ სიხარულში, რადგან ერთი სახელ-განთქმული გავარდნილი ყაჩაღი დაიჭირეს და პოლიციას ჩააბარეს. ეს კაცი იყო აზნაური პ. აბაშიძე, მუთათის კლასიკური გიმნაზიის მესამე კლასიდან გამორიცხული, ნაშ გირდალი.

პატივსაცემი წელიწადია, რაც ასე ყაჩაღთ არის გავარდნილი და ეისაც მოასწრებდა, ცარცვავდა გზაში და სახლში. ბევრი პირი იყო ამისგან ატირებული, მრავალმა შეჩვილა მთავრობას მისს საქციელზედ, მაგრამ მისი დაჭერა აღმინისტრაციამ ვერ მოახერხა.

ამ ბოლოს დროს ნამეტნავად გათამამდა. მისაც შეუთვლიდა, ფული იქნებოდა თუ წიგნი, უნდა წარედგინა, — მეტი რა ღონე ჰქონდა...

მაგრამ ამისთანა კაცებს ბოლო არა აქვსთ კარგი და ამასაც ისე მოუვიდა:

შაბათს საღამოს, 19 სექტემბერს მის მიხტომია ერთ საწყალ გლეხ-კაცს მათა ჩუბინიძეს სოფელს საწაბლეში; ჯერ ამას წინეთ მისულა და ცხენის იარაღი წაუბრძოლია და ეხლა ცხენის წასართმევით მისულა. მისულა და თავლაში ცხენი აუხსნია. ეს შეუტყვია გლეხს და პერანგის-ამარა გავმოვარდნილა გარეთ, ხელში სჭერია ხმალი მისგანვე გაკეთებული, რადგან ეს ჩუბინიძე მჭედელია. შემოხვევია კისერზე ცხენს და დაუწყვია ხვეწნა: — ცხენს ნუ წამართმევ და თუ გნებავს ჩემი ცოლ-შვილი წაიყვანო. შაჩაღს უთქვამს, შენც მოგვლამ და ამ ცხენსაც წაიყვანო. შერია რევოლვერი ექვსჯერ, მაგრამ ჩუბინიძეს ერთი მოხვედრია მარტო, რადგან ღამეში აქეთ-იქით გაქცევია. ბოლოს ხანჯალით მისულა და ამ ჩუბინიძე-

საც ხელი ვამოულა. შექმნილა ხანჯლით და ხმლით საშინელი ჩეხა. ჩუბინიძე ერთს ადგილას რევოლვერით არის დაჭრილი და თხუთმეტ ადგილას ხანჯლით. მაგრამ ამასაც მიმედ დაუჭრია ყაჩაღი: ერთი ხელი, მარჯვენა, გაუგდებინებია, ყური მოუჭრია, ორივე წარბები ჩამოუჩეხია, ფეხის უკანა ძარღვები დაუჭრია და გაუგორებია იქვე და თვითონაც წაქცეულა...

მს-არის ეხლა ჩამოიყვანეს ურემზე დაწოლილი ყაჩაღი შვირილაში. თუ გინახავსთ ვისმე ბოლიათის ნახატი — სწორეთ იმის მსგავსია... მართი უზარმაზარი კაცია, რომელიც ერთ იმერულ ურემზე ძლივს ეტია. შეიყვანეს სატუსალოში და ხელ ღოშპიტალში გზავნიან მუთათისს.

თუ მორჩა, იმედია, მალე გამოუშვებენ თავებ ქვეშ და შენ უყურე მერმე!.. სწორეთ საქმე კი გააჭირვა ამ თავდებობით პირველი ავაზაკების გამოშვებამ!..

პი რა ნაყოფი მოიტანა მესამე კლასიდან გამორიცხულმა შაგირდმა. რომ იმისთვის სწავლა დაესრულებიებინათ, ბოლოს იმ ლოთი მოსამსახურეების მაგიერ, რომელნიც ცხრა მთას გადაღმიდამ არიან ჩვენში გადამოხვეწილნი, იმისთვის მიეცათ პატარა ჯამაგირი, მე დარწმუნებული ვარ ის ამდენ უბედურებას არ ჩაიდენდა.

მართი სიმბირიდან გამოქცეული იყო კიდევ აქ, მაგრამ დაიჭირეს და პოლიციამ სას.მართლოს ჩააბარა. მარი კიდევ არის სიმბირიდან გამოქცეული და ორიოდ ისე გავარდნილი და მუთათისის სატუსალოდამ გამოქცეული.

საზოგადოებაში დარწმუნებულნი არიან, რომ ამდენი უბედურება, ცარცვა-გლეჯვა და კაცის-კვლა გაამრავლა ახალმა სასამართლოებმა. დარწმუნებულია ყველა, რომ კანონები ძლიერ კარგია, მაგრამ მათი რიგთან ამსრულლებლები არ არიან, რადგან ამ კა-

ნონების შედგენის დროს ადვილობითი მოთხოვნები და პირობები არ მიუღიათ სახეში. ვერ ასრულებენ თავის დანიშნულებას. ქველა მოვლის რამე სხვა ზომების შემოღებას, ხალხში სიმშვიდისა და კეთილ-დღეობის დაარსებისათვის და რუდის იქნება, ეს არაფერ იცის...

წერილი რედაქტორთან.

ბატონო რედაქტორო!

თქვენს გაზეთში დაბეჭდილია, ვითომ მე არხეოლოგიის კრებაში ბათუმისა და შარის მახრების შესახებ მელაპარაკას, და მეთქვას რომ ძველი ნაშთები ამა მახრებისა ამტკიცებენ, რომ ეს მხარეები საქართველოს ნაწილი იყო ძველათ.

არც შარსზე და არც მით უმეტესად ბათუმზე მე ერთი სიტყვაც არ წამომცდენია. მე ვილაპარაკე მხოლოდ არტიანის, მლთისა და ჩელდინის მახრების შესახებ. ძრებას წარუდგინე ლოკუმენტები შესახებ ტაძრების ნანგრევებისა, რომელნიც ამტკიცებენ, რომ აღნიშნული მახრები ისეთივე საქართველოს ნაწილები ყოფილა, როგორც დღეს ძახეთი და შართლია. ამითი მსურდა დამემტკიცებია, თუ რამოდენათ უსაფუძვლოა უცხო ქვეყნების მეცნიერთა შარის გავრცელებული აზრი, ვითომ არტიანის, მლთის და ჩელდინის მახრები დიდ სომხეთის ნაწილს შეადგენდნენ ოდესმე.

ბათუმის შესახებ ლაპარაკი ჩემის მხრით უმეტრება იქნებოდა! მინ არ იცის, რომ ბათუმი და იმის მახლობელი მხარეები, საქართველოს ნაწილი იყო.

ამ მოკლე ხანში არხეოლოგიის კრების პროტოკოლებში იქნება დაბეჭდილი, თუ რაში მდგომარეობდა ჩემი რეფერატი, რომელსაც განიხილავს დღევანდელ „მშაკის“ მოწინავე

მოტა ხანმა გაიარა; მლოგუჯამ სიჩუმე ვეღარ გაძლო და იკითხა თავის სანატრელ მზალეგს ამბავი.

მათიამ თავიდან ბოლომდე ყველაფერი უამბო და აუწერა იმისი ამხანაგების მარტიასი და ზივარგის გმირული სიკვდილი. ბოლოს უამბო მზალეგს მდგომარეობა, თუმცა ზოგიერთი დაწერილიებული შემთხვევა კი დაუმაღლა, რადგანაც იმას ეშინოდა ამ ამბავს მეტის-მეტად ცუდი მოქმედება არა ჰქონოდა ავთმყოფზედ.

— მლახ, ის ქალაი სემონთან არის და ვგრე უფლიან, ლომისის მადლმა, როგორც თავის შეილსა. მართი ჩქარა მორჩი და კიდევ გავიტაცებთ იმას.

ამ სიტყვებზედ მლოგუჯას სიამოვნების ღიმოღმა გაუარა პირის სახეზედ, რომელიც ისევ ჩქარა გაქრა და წარმოუთქმელის მწუხარებით წარმოსთქვა.

— რაილა უნდა მოვრჩე ნახევარ კაცი! ხელი მე აღარ გამჩნია და ფენი!

სტატიაში ბ. პარწურნი, რასაკვირველია, სომხის თვალთ, იმედა იმის მსახურსაც მალე მოვესწრება.

გლ. მიქელაძე.

23 სექტემბერი, თბილისი!

რუსეთი

პარიჟის გაზეთი „ტელეგრაფი“ ამბობს, რომ რუსების ბერლინელი ელჩის ბ. საბუროვის, მოგზაურობის მიზანი საფრანგეთში და ინგლისში იყო პოლიტიკურ დამნაშავეთა გაცემას მხარე უჭირავს თურმე თ. ბასმარკსაც და ზოგიერთ საფრანგეთის კაბინეტის წევრთაც.

პეტერბურლში და მოსკოვში ამბობენ, რომ დიდ მარხვაში წარმოდგენები აღკრძალული იქნებანო.

— პეტერბურლში არის ამჟამად ერთი დეპუტაცია პერმის გუბერნიიდან, რომელიც შეამდგომლობს მთავრობასთან, განათავისუფლონ დიდი წინასწარმეტყველი, ვილაც პთანასე პუშკინი, რომელმაც თავის-თავს ძრისტე უწოდა და რომელიც ამის გამო სასულიერო მმართველობის ბრძანებით ეს 14 წელიწადია სოლივეციის მონასტერში არის დატუსაღებული. ეს პუშკინი 1868 წელში გამოვიდა ხალხში და ჰქადაგებდა, რომ ის არის ძრისტე და მოვიდა ქვეყნათ რომ იხსნას ქვეყნიერება და ის ქრისტე, რომელსაც ემსახურება მმართველი დიდებელი ეკლესია იყო მისი წინამორბედი; ბევრი მიმდევრები გამოჩნდნენ ამ პუშკინს და, სხვათა შორის, ადგილობრივი ექიმი პარობოვი, — რომელმაც იოანე ნათლიმცემლის როლი მიიღო თავზედ. ისეთ ნაირად გაიღო თავი ამ წინასწარმეტყველმა, რომ წყევასაც მიჰყო ხელი, დაწყველა რამდენიმე მალალი წოდების პირნი და როგორც თვითონ ამბობდა უუწ. სინოდს გაუმართა ბრ-

— ნუ გეშინიან, შენი კვენსა მე, ნუ! ბერლიაი ამბობს, ისე მოვარჩენო, როგორც დედის მუცლიდგან დაბადებულიაო.

მართლათაც მლოგუჯა განსაცვიფრებელის სასწაულით არამც თუ სიკვდილს გადარჩა, არამედ იმის ჭრილობები ისე ბედნიერათ მომხდარიყო, რომ არც ერთი სიცოცხლისათვის საშიშს ან დასახიჩავებელს ადგილს არ შენებოდნენ.

— ბივარგი მომიკლეს, მარტია მომიკლეს, მე რაღათ მინდოდა თავი ცოცხალი? მაგდელა მლოგუჯამ და გაახრჭიალა კბილები.

— იმად რომ იმათი სისხლი აგელო.

— მართლს ამბობ, მართალს! ღმერთმა იმიტომ გადამარჩინა, რომ იმათი სისხლი ავილო! და გეფიცები წმინდას ბივარგის, თუ ღმერთმა ცოცხალი გადამარჩინა, იმათ სისხლს არ შევარჩენ.

ს. მახნუბარძი.

(გაგრძელება)

მეთქი... ამ ხელს რაილა მოსვლია, ვეღარ დამიდგრია-კი და.

— არც რა, არც რა, მაგ მხარეს თუ იწეკ და დაგბუჟდა.

— დამბუჟდა? ძიდე წყნარად იკითხა იმან და ჩაფიქრდა. იმას ჯერ კიდევ ვერ მიეცა ანგარიში თავის თავისთვის და დასუსტებული სხეული, ნებას არ აძლევდა გონებას, წარსულს შემთხვევაში ანგარიში მიეცა. მემრე თითქოს თავში გაუღვია რაღაცა აზრმა, შესდგა ცოტა ხანს კიდევ და იმას მოავონდა ყოველისფერი!

— მზალევი, მზალევი რა უყვეს! მოიძახა იმან ისეთის ხმით, რომელსაც ძნელად წარმოიდგენდით ავთმყოფისაგან. ისე ძრვილი, ისე შესწაუხებელი იყო იმისათვის ეს მოგონება, რომ ტყვილები გადაავიწყა და ზეზე წამოდგომა შეიძლო. დედაკაცს შეეშინდა და გარეთ გამოვარდა ვისმე დასაძახებლათ. იმას პირველი შეხვდა სწორეთ ის ყმაწვილი მთიული, რომლის ნაბღითაც მოიტანეს მლოგუჯა.

— არიქა, მათივე! მიშველე შენი

კვენსა მე, მიშველე! შესძახა დედაკაცმა.

— რაი ამბავია? დედახა მთიულმა და გაეშურა დედაკაცისაკენ, რომელმაც აუხსნა რაშიაც მდგომარეობდა საქმე.

ის საჩქაროთ შევიდა სახლში, რომელშიაც მლოგუჯა პირველის შემბრძოლების შემდეგ დასუსტებული ტახტზედ მიწოლილიყო და მკლავიდგან სისხლი წაფარდნოდა. მათე მიეშველა გაასწორა ქვეშაგებზედ, ჭრილობის შეკრულობა გაუმარა.

მლოგუჯას თუმცა სისხლი შესწყდა, მაგრამ მეტის მწუხარებით ცრემლები გადმოსდიოდა.

— ძარგია, იყუჩე! დასძახა მთიულმა და შეიჭმუნა წარბები. — დიაცნი ტირიან, ვუქვაცი კი სისხლს იღებს. დაუმატა იმან ცოტა სიჩუმის შექმნებ.

— ჰო, მართალს ამბობ, დიაცნი ტირიან და ვაქვაცი სისხლს იღებს! მაიმეორა მლოგუჯამ, მოიწმინდა თავლები და ამ დღიდგან იმის თვალზედ ცრემლი აღარ გაბრწყინებულა.

ძოლა. ამა დასწერა, სხვათა შორის, ერთი დიდი თხზულება სათაურით „მესის გამოცხადება მხოლოდ ამჟამად, რომელშიაც ამტკიცებდა მრითენათა კვალის არევაზედ, იესო: ქრისტეს მაცხოვრათ მიღებას გამო, მაშინ როდესაც მესი მხოლოდ ეხლა გამოცხადდა, მესია მე ვარო. მა წიგნი მან წარადგინა უფუ. სინოდში. უფუ. სინოდმა ამ წიგნიდამ დაინახა, რომ პუშკინი შიგნითი არისო და ყურადღებაც არ მიაქცია, მაგრამ პუშკინის მიმდევრები თან-და-თან მრავლდებოდა და მისი სწავლა, გადიოდა; მოთმინებიდამ გამოსულმა სასულიერო წოდებამ აიღო და დაატყალა ეს წინასწარმეტყველი. 14 წელი გაიდა მას უკან და ეხლა დეპუტაცია, რომელშიაც, სხვათა შორის, პუშკინის მეუღლეც ურევია, თხოულობა, რომ ეს პუშკინი ამ მონასტრიდამ ადგოლობრივ კუთხედამ შიგნითი საავთმყოფოში გარდაიყვანონ.

იღოს ბეთ, ან არგინ იუიდოს, და, თუ ვისმე ჩაუარდა ხელში, ვაღდებულის პრიკასში წარმოადგინოს. (3-2)

შეუა ისეიღებ იაფათ, კუკიის სიდ.ს ურსელ, ნახურეენის ქუჩაში. აბრამ. (5-2)

იმ მოწაფეთა შორის, რომელნიც იყენენ თბილისის გიმნაზიაში, ამჟამად, გიმნაზიის 50 წლის იუბილეის დღესასწაულობის გამო, აღიძრა ახრი მიეგებენ ამ დღესასწაულს საამხანაგო საღლით, რომელიც დანიშნულია 29 ენკენისთეათის შუა დღის სამ საათზედ. საღლი (ქართულ საკმელებისაგან შემდგარი) მუსიკით ეღირება ხუთი მან. თუ სად გაიმართება საღლი, ამაზედ ცალკე იქნება გამოცხადებული.

ბილიეთი ამ საღლი (5 მან. გაღანდრთ) მიიღება მუდამ დღე გიმნაზიის შევიცართან 9 საათიდან დღისათ 1 საათამდე. 27 ენკენისთეიდან ბილიეთები აღარ გაიცემა. თ. დიპოტრი დ. ვითის-დე ჯორჯაძე, მასილ ბრიგორის-დე სარაჯიშვილი, ივანე იაგორის-დე ამირაგოვი, ლევ ლევს-დე მარკოვი, თ. მენატე ბიორგის-დე თუმანიშვილი, თ. ილია ბრიგორის-დე შავჭავაძე, ბრიგ. ნიკოლოზის-დე ბექჩანოვი, მიხეილ პეტრეს-დე იარლოვი, ძოსტანტ. მიხეილ-დე პოლოუბანსკი. (3-3)

ისეიღება ბეჟანთუბანში კარგი რეზინისა და წიფლის შებნა ნაერთ ჩამოტანით. მიმართეთ ნ. ჩხეიძეს. (10-4)

ლომბორი ბახუბოვი ბაღეიდა საღოვის (ბალის) ქუჩაზე, კოლოლაკზე, აჭენდიევის სახლებში, № 56.

ავთმყოფებს—ქალებსა და ემაწვილებს—მიიღებს იმავე წესით, როგორც აღრე იღებდა ხოლმე. (5-4)

ინგლისის მალაზიაში ახლად მიღებული დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იმეიღება: ზარუსინა 40 კაბ. დაწებული; სტაქები, ბაკლები 10 კაბ—დამ; პანოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100-21)

ვეჩილი ლეგე-დინსკი ბარდავიდა საპიორის ქუჩაზედ ბაზნაოვის სახ. სამხედრო გიმნაზიის პირდაპირ. იღებს სასამარლო საქმეებს. (3-2)

ინგლისის მალაზიაში ინგლისის მალაზიაში ანწრუნის გალფერეაში (Maison de confiance) შედარეთ ხეუნი ჩაი ჩაის უკლებან — 1 მ. 10 კაბ.— 1 მ. 40 კაბ. — 1 „ 20 „ — 1 „ 60 კაბ. — 1 „ 40 „ — 1 „ 90 კაბ. — 1 „ 60 „ — 2 „ 20 კაბ. — 1 „ 80 „ — 2 „ 50 კაბ. საუკეთესო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩაის: წონა—უქალდლოა, სსგაგან გიქალდლოთ. (100-43)

ინგლისის მალაზიაში
თიხისაჟი
საფრენი
მაპ-მან-ტერი
ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუბისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაბ.
აქვე ისეიღება ქინის ზომდა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სმოტკევი თავის ტკივილის მოსასმობლად, რუსაკის საზანი, დუხები და სხვ. (100-34)

ისეიღება 25% ნაკლებ მინამ სხვა ალაგას ჩაი, გაგაო, შეკოლადი, ბესკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქები, ბაკლები, თეფშები, ჩაინიკები, სუდოკები, ფოდნოსები, პირის-სახანი, გლიტკები, სამურეკლი, ტანისამოსის საკიდი, კაგეზები, დანები, კაღები, ქალაღი, კანკერტები, რეულები, კარანდაშები, თოფები, რეკოლეტები, გრანგები, შლანჩები, ვახები, ქამრები, საყუარები, გლიანკა, უნაგირები, ლაგები, უთოები, ტასტები, შირისსახიდი, ცხვირის-სახიდი, ხუტები, ტუალეტის საბონი, დუხები, შარბათი, ციტატატკუნია, ქინას ღვინო, შორტკეინი, ხერესი, გონიავი და ათასი სხვ. რამეები, — ინგლისის მალაზიაში.

ამერიკელი კბილის ექიმი დოქტორი ი. ა. ვალტერი რომელიც დიდის მთავრის დუნაის—ექით ანძიის მთავრისა განკარგულებით დანიშნული ვაჟი კბილის ავთმყოფობის განსუღტანტა და მივიღე ორი წინახიხუღი დიპლომი, მოსულჯარ თბილისში და ვიღებ კბილით ავთმყოფებს კბილების ჩასასმელად რბილ საგებზე უზრუნხით. რომელსაც არ ვრაცს გამოსადგურათ ვინაიღვან შრუქინა უშლის რიგინათ სსგმლის დადგესას.
ჩემი ექიმობის მეტოდას სმარბენ კბილის ექიმები მთელ რუსეთში მარტო პეტერბურგში; და მოსკოვში და არა სადმე შროკინდისა არავის ვურჩევ ინმარონ ჩანგლებინი კბილები, მისთვის რომ ჩანგლები და კავშირები სცოთაკს კბილებს, რაც უკლებია, ქინიშნული ექნებათ იმათ, ვისაც ისინი უხმარია.
კბილების მოგლეჯას არ ურჩევ ამისთვის რომ კბილების მოგლეჯას თუ გინდ ერთისაც ცუდათ მოქმედებს სხვა კბილებზე. ამისთვის სჯობს კბილის ოქროსი, პლატინისი ანუ მალანქრის შლომბით გავიკეთებ მაქვს ახალი ჩემკან მოგონილი საშუალება რომელითაც შეიძლება დაიცვას კბილები წანდენისაგან და ტკივილისაგანაც. ეს საშუალება არის დამტკიცებული მედიცინის დეპარტამენტისაგან.
ნიმუშები: ახლად აღმოჩენილი შეზაკეულ კბილებისა და შლომბირეკეუბი შეუძლიან ნანონ ჩემს კაბინეტში. ყოველ საქმეს შესასებ კბილების ავთმყოფობისას განსრულებ 24 საათში:
ვიღეუ ავთმყოფებს დილის ათა საათიდან საღამოს ექვს საათამდე. ვცხოვრებ გლაუნისკის პროსპექტზედ შიაკვის სახლებში სსგა იმყოფება ვესტლის ფოტოგრაფიის პირსტოკვის სახლში სსგა იყო კარტისის ვისტაგას მსავალი გლაუნისკის პროსპექტიდამ. (5-5)

ლაზიაში. იქვე ჩაი გაგზავნის ნანდათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირკანტობით 1 მ., 1 მ., 10 გ., 1 მ. 20 გ., 1 მ. 40 გ., 1 მ. 60 გ., 1 მ. 80., და უპირველი ხარისისა 2 მ.—წონა უქალდლოთ.
თოფები 20—60 მან, ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრიკადამ—120 მან. რეკოლეტები 4—34 მან. და ბუდოგისა 11—20 მ. ქალის უნაგირები 65 მან-დამ.; შეჭილდის დანები ჩანგლებით 3 მან. 50 კაბ-დამ დუხი, ალბომები ჩანგვარ ფასად, ჭიფტები და სხვ.
უკლებად უმთავრესი ამოჩვენ თოფობისა და რეკოლეტებისა თოფობისა. (100-13)

თფილისის სავაჟო I კიმნახის ჰედაგ ოგიური რჩევა ამით აცხადებს საუოველთაოდ, რომ ამ ენკენისთვის 27-ს იქნება ამ გიმნახიის 51) წლის არსებობის დღესასწაული (ლიუბილეი) და ამის გამო სთხოვს უველა ამ კიმნახიის ადრინდელ შვირდებსა და აგრეთვე უველას. ვინც განათლების საქმეს თანაუგრძობს, მობრძანდეს დღესასწაულზე.
იმავე დღეს გიმნახიის სასკოლო ხალაში გამართული იქნება ასი კანცისათვის საღილი ცალკე დანატყებით.
28 ენკენისთვის, საღამოს 8 საათზე, გიმნახიამი გამართული იქნება საუბწვილო საღამო, რომელსედაც შვირდების ქმობლები და ნათესავები იქნებიან დანატყებულნი. (5-5)